

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **V. M.**, zast. JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, se sídlem v Praze 1, Žitná 45, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 48 Az 145/2004 – 34,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna zástupkyně stěžovatele, JUDr. Ireny Strakové, advokátky, **s e u r č u j e** částkou 1075 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 21. 4. 2004, č. j. OAM-5628/VL-07-P17-2003. Tímto rozhodnutím bylo vysloveno, že stěžovateli se neuděluje azyl pro nesplnění podmínek podle § 12, § 13 odst. 1, 2, a podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), Současně bylo rozhodnuto, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 tohoto zákona.

V kasační stížnosti stěžovatel rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí, stěžovatel namítal porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), a dále porušení § 12 a § 14 zákona o azylu. Rozporoval skutečnosti uvedené v rozhodnutí žalovaného správního orgánu a uváděl, že v zemi původu mu hrozí násilí ze strany „vládních, prezidentských struktur“. Požadoval zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku dospěl Krajský soud v Praze obdobně jako žalovaný správní orgán k závěru, že stěžovatel zemi původu neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu); uváděné problémy stran hrozícího násilí nelze podřadit pod důvody vymezené zákonem o azylu. Stěžovatel navíc žádost o udělení azylu podal až po delším pobytu zde a až poté, když měl problémy s cizineckou policií, což svědčí i o účelovosti jeho námitek. Žalovaný správní orgán přitom podle soudu postupoval v souladu se správním řádem. Stejně tak krajský soud neshledal naplnění podmínek § 13 či 14 zákona o azylu. Krajský soud proto dovodil, že žalovaný správní orgán postupoval správně pokud azyl neudělil. Z výše uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost, a to z důvodů nezákonnosti, spočívající v nesprávném posouzení právní otázky, zda stěžovatel splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, a z důvodu vady řízení, spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit. Výslovně uvedl, že správní orgán nedostatečně zabýval důvody jeho žádosti, nezjistil všechny okolnosti rozhodné pro náležité a řádné posouzení věci a došlo tak k porušení zásady objektivní pravdy. Správní orgán porušil § 3 odst. 3 a soud se s tímto porušením vypořádal v rozporu se zákonem. Správním orgánem byl porušen i § 47 odst. 3 správního řádu, protože odůvodnění rozhodnutí nebylo adekvátní a dostatečné. Krajský soud se nedostatečně zabýval důvody uvedenými v žalobním návrhu a proto má stěžovatel za to, že věc nebyla objektivně rozhodnuta. Dále stěžovatel výslovně doplnil, že soud se dopustil formálních a věcných chyb, neb na každé straně rozsudku je jiná spisová značka, je chyba i v evidenčním čísle. Stejně tak doplnil, že žalovaný správní orgán, jakož i soud se nezabývaly otázkou překážky vycestování, řešily celou věc jenom formálně. Závěrem uvedl, že správní orgán porušil čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, který zakazuje vyhostit nebo vrátit uprchlíka jakýmkoliv způsobem na hranice území, kde by jeho život nebo svoboda byly ohroženy.

Na základě výše uvedených skutečností stěžovatel požadoval, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc byla vrácena k dalšímu projednání.

Usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 4. 5. 2005, č. j. 48 Az 145/2004 – 53 byla stěžovateli ustanovena zástupkyně – JUDr. Irena Straková, advokátka, se sídlem v Praze, Žitná 45.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na obsah správního spisu a změnu politické situace na Ukrajině. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumával napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelem.

Z kasační stížnosti vyplynulo, že stěžovatel dovozuje nezákonnost spočívající v nesprávném právním posouzení § 12 zákona o azylu, podřaditelnou pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a vady řízení spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit, podřaditelné pod § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s..

Taková pochybení však Nejvyšší správní soud v souzené věci neshledal.

Podle § 12 zákona o azylu se *azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti,*

príslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel podal dne 24. 10. 2003 návrh na zahájení řízení o udělení azylu, ze kterého vyplynulo, že v roce 1997 opustil Ukrajinu, aby se „zde“ setkal s jedním členem jejich strany. Ukradli mu peníze a nemohl se vrátit zpátky. V roce 2000 mu matka sdělila, že se na něj ptají nějakí lidé, ptají se, kde stěžovatel je. Protože se nemohl vrátit na Ukrajinu, pobýval zde až do současné doby, nyní dostal správní vyhoštění, a protože v případě návratu hrozí jemu a jeho rodině nebezpečí, přišel požádat o azyl. V protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území ČR ze dne 19. 3. 2004 upřesnil, že neznámí lidé matce řekli, že stěžovatel se svými kumpány připravoval spiknutí proti vládě a prezidentovi a že se zapletl s nesprávnými lidmi. Dále matce řekl, že pokud nesdělí, kde stěžovatel je, tak budou mít také problémy. Na Ukrajině to začalo tak, že se v době, kdy byl na základní vojenské službě, přes jednoho muže se seznámil s A. T. a s J. T., kteří se po skončení vojenské služby stěžovatele zeptali, zda by nedělal agitační činnost na Zakarpatské Ukrajině ve prospěch možných společenských změn. V roce 1996 odejel do České republiky, aby se zde setkal s jedním člověkem, který zde dělal agitaci mezi krajany žijícími v České republice. Hovořil s nimi zejména o tom, aby bezhlavě neutíkali a vrátili se zpět domů a snažili se na Ukrajině něco změnit. V roce 1997 se vrátil domů, opět se stýkal s T. Potom přijel do České republiky, aby pokračoval v agitaci. V roce 1999 se chtěl vrátit na Ukrajinu, protože byla zatčena J. T. a bylo zahájeno trestní stíhání proti A. T. Vycestoval do Polska, tam se potkal s člověkem, který jej od návratu na Ukrajinu odradil s tím, že stíhají většinu lidí, kteří byli s těmito dvěma jmenovanými ve spojení. Vrátil se proto zpět do České republiky. V roce 2000 stěžovateli volala matka, že jej tam hledají nějakí lidé. Nezbyvalo mu nic jiného než zůstat v České republice, neboť nechtěl vystavit rodiče a bratra kvůli nějakému jeho činu. Z protokolu dále vyplynulo, že stěžovatel o azyl na území České republiky pobýval nelegálně a o azyl požádal až poté, co byl v říjnu 2003 vyhoštěn. Na závěr protokolu stěžovatel podepsal, že byl seznámen s obsahem protokolu (vedeného za přítomnosti tlumočnicka), souhlasí s ním a nežádá doplnění ani změny.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud a jejich závěr o nedůvodnosti stěžovatelovy žádosti o udělení azylu, tak plně vychází ze skutkového stavu. Stěžovatelem uváděné problémy by podle Nejvyššího správního soudu mohly mít opodstatněnost pro udělení azylu na území České republiky toliko za situace, že by stěžovatel o azyl požádal bezprostředně poté, co by vstoupil na území České republiky. Podání žádosti až poté, co byl na území České republiky zadržen (s několikaletým odstupem) a vyhoštěn z jejího území, již tuto opodstatněnost ztratilo a Nejvyšší správní soud tak stěžovateli přisvědčit nemohl. Nejvyšší správní soud tak uváděné námitky shledává zcela účelovými a nepřisvědčil jim. Pro podporu svých závěrů odkazuje Nejvyšší správní soud i na svou konstantní judikaturu v této věci, kdy např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2005, sp. zn. 4 Azs 395/2004, bylo uvedeno, že *žádost o azyl podaná nikoliv bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co byl žadatel zadržen policií a bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění, svědčí o účelovosti takovéto žádosti.* V případě stěžovatele navíc, jak sám opakovaně uváděl, šlo o pobyt v České republice s cílem získat krajany pro návrat na Ukrajinu, z čehož lze dovodit, že i on sám se na Ukrajinu vrátit chtěl a o žádosti o azyl původně při příjezdu do České republiky, a ani po telefonátu s matkou v roce 2000, vůbec neuvažoval. Tu podal teprve po správním vyhoštění.

Nejvyšší správní soud přitom dospěl k závěru, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů, přičemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn správně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy. Po skutkové stránce tak nelze rozhodnutí ničeho vytknout, stejně tak se podle Nejvyššího správního soudu nejedná o rozhodnutí nezákonné.

Na základě výše uvedeného tak nemohl Nejvyšší správní soud stěžovateli přisvědčit v námitkách týkajících se nesprávného právního posouzení, či vad řízení.

Správní orgán, a stejně tak i krajský soud, podle názoru Nejvyššího správního soudu. soud důvody žádosti o udělení azylu posoudily správně, zjistily přitom všechny rozhodné skutečnosti. Nedošlo ani k tvrzenému porušení § 3 odst. 3 a 47 odst. 3 správního řádu. K tvrzení o tom, že se soud dopustil formálních a věcných chyb, kdy na každé straně rozsudku je jiná spisová značka, Nejvyšší správní soud uvádí, že toto bylo opravným usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 14. 4. 2005, č. j. 48 Az 145/2004 – 46 opraveno, přičemž se Nejvyšší správní soud nedomnívá, že by tyto formální chyby, měly vliv na věcnou správnost rozhodnutí.

Konečně k tvrzení stěžovatele o tom, že žalovaný správní orgán porušil čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, a to z důvodu, že by se stěžovatel měl vrátit na území, kde by byl ohrožen jeho či svoboda, resp. že se u stěžovatele jedná o překážku vycestování z uvedených důvodů, Nejvyšší správní soud uvádí, že skutečnost že stěžovatel pobýval na území České republiky nelegálně, o azyl požádal až po správním vyhoštění, přičemž jako důvody udělení azylu uvádí nebezpečí ze strany neznámých lidí, nezpůsobují překážku vycestování dle § 91 zákona o azylu; ani se podle Nejvyššího správního soudu nejedná o porušení označeného článku Úmluvy. Pokud by stěžovateli hrozily uvedené důvody mohl azyl požádat bezprostředně po příjezdu na území České republiky. Skutečnost, že se zde zdržoval nelegálně, a azylové důvody, resp. překážky vycestování počal tvrdit až poté, co byl zadržen cizineckou policií a vyhoštěn, svědčí o účelovosti takových tvrzení a Nejvyšší správní soud jim proto nepřisvědčil.

Nejvyšší správní soud se i v této otázce ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že závěr správního orgánu o neexistenci překážek vycestování u stěžovatele plně odpovídá zjištění, které vycházelo z údajů od stěžovatele z materiálu Velké Británie o hodnocení země a z informací ČTK. Navíc není bez významu ani poznámka krajského soudu, že pro podporu tohoto závěru svědčí i posouzení současné situace na Ukrajině po společenských změnách, ve prospěch kterých stěžovatel agitoval. K tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2004, č. j. 2 Azs 12/2004 – 40, kde bylo uvedeno: *Podmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a překážky vycestování podle ustanovení § 91 téhož zákona je nutno posuzovat samostatně. Udělení azylu podle ustanovení § 12 tohoto zákona je vázáno na objektivní přítomnost pronásledování jako skutečnosti definované v § 2 odst. 6 citovaného zákona nebo na odůvodněný strach z této skutečnosti, a to v obou případech v době podání žádosti o azyl, tedy zpravidla v době bezprostředně následující po odchodu ze země původu. Překážka vycestování se naopak vztahuje k objektivním hrozbám po případném návratu žadatele o azyl do země původu, tedy k částečně jiným skutečnostem nastávajícím v odlišném čase.*

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Vzhledem k tomu, že zástupkyně stěžovatelky, JUDr. Irena Straková, byla ustanovena soudem, přiznal Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 7 a § 60 odst. 1 v návaznosti na § 120 s. ř. s. označené zástupkyni za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměnu, a to v celkové výši 1075 Kč, sestávající se z odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. za jeden úkon právní služby [á 1000 Kč - § 11 odst. 1 b) ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) cit. vyhlášky] a jednoho režijního paušálu (á 75 Kč - § 13 odst. 3 téže vyhlášky).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. března 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu